

2101002502030041
EXAMINATION DECEMBER 2024
BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)
SANSKRIT - III - LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)**
  - b. Name of the Subject: **SANSKRIT – III –LEVEL 3**
  - c. Subject Code No: **2101002502030041**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (अ) नीयेना प्रश्नोना टुकमां जवाब आपो (गमे तेपांय)

10

(A) A Write answer in short. (any five)

1. कालिदासनी नाट्यकृतिओ जज्ञावी तेना नाम आपो.
Explain the plays of Kalidasa. Name it.
2. 'उरुद्धवा' शब्द समजावो.
Explain the word. 'उरुद्धवा
3. 'विक्रमोर्वशीयम्' नाटकना नायक अने नायिकाना नाम जज्ञावो?
Name the actor and actress of the play 'विक्रमोर्वशीयम्'?
4. राजाभूर्जपत्र कोने सायववा आप्यो હતો? शा माटे?
Who did Raja Bhurjapatra give to preserve? Why?
5. જગન્નાથ કોની કૃપાથી પ્રસિધ્ધ સાહિત્યકાર બન્યો. અને પોતાની કઈ અવસ્થા બાદશાહ સમક્ષ રજૂ કરી?
By whose grace Jagannath became a famous writer. And presented his condition to the emperor?

6. જંગન્નાથના લહરી કાવ્યો કેટલા છે ? કયા કયા ?

How many poems of Jagannath? Which?

7. જંગન્નાથે પ્રશસ્તિ કાવ્યો કોની પ્રશસ્તિ માટે લખ્યા હતા? કયું પ્રશસ્તિ કાવ્ય ગદ્યમાં લખાયેલું છે?

For whom did jagannath write his eulogy? Which quotation is written in poetic prose?

(બ) નીચે આપેલા ગદ્યખંડમાંથી પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના સંસ્કૃતમાં જવાબ આપો.

10

(B) Read the following passage and answer in Sanskrit the questions Following it.

અસ્માકં ભારતે દેશે અનેકાઃ નદઃ સન્તિ | ગઙ્ગા , યમુના સાભ્રમતી , નર્મદા ઇત્યાદયઃ| સર્વાસુ નદીસુ ગઙ્ગા શ્રેષ્ઠા | નિદાથે અપિ તસ્યાઃ પ્રવાહો ન શુષ્યતિ | સા હિમાલયાત પ્રભયતિ સાગરં પ્રતિ વહતિ ચ | માર્ગે અન્યાઃ નદઃ તસ્યાઃ પ્રવાહે મિલન્તિ |

ભગીરથસ્ય પૂર્વજાનામુદ્ધરણાય ગઙ્ગા સ્વર્ગાતિ પાતાલં પ્રવિષ્ટા | ભાગીરથ્યાસ્તીરે વારાણસી નામ પવિત્રા નગરી વતર્તે | તસ્યાં નગર્યા વિશ્વેશ્વરસ્ય પવિત્રં પ્રસિદ્ધં ચ મન્દિરમસ્તિ | વારાણસ્યાં ગઙ્ગાયાં પાત્રં વિશાલ ગભીરં ચ | જનાઃ તત્ તરિભિસ્તરન્તિ | પ્રયાગે ગઙ્ગાયાઃ યમુનાયસ્ચ સઙ્ગમો ભવતિ | સંગમસ્થાને સ્નાનને જનાઃ વિશુદ્ધાઃ ભવન્તિ | ધન્યઃ ગઙ્ગાદર્શનમ્ પુણ્ય ગઙ્ગાજલે સ્નાનમ્ |

વિષ્ણોઃ પાદાત્ સમુત્પન્ના ગઙ્ગા દેવતરઙ્ગિણી |

જનાનાં સ્નાન્માત્રેવ પાપાનિ હરતિ ધ્રુવમ્ ||

- (1) સવાર્સુ નદીષુ કા નદી શ્રેષ્ઠા ?
- (2) કસ્માત્ પર્વતાત્ ગઙ્ગા પ્રભવતિ ?
- (3) કસ્યોદ્ધરણાય ગઙ્ગા સ્વર્ગાતિ પાતાલં પ્રવિષ્ટા ?
- (4) કુત્ર ગઙ્ગાયાઃ યમુનાશ્ચ સઙ્ગમો ભવતિ ?
- (5) ગઙ્ગા કસ્માત્ સમુત્પન્ના ?

Q.2 (અ) નીચેના માંથી કોઈપણ બે શ્લોકો નો અનુવાદ કરો.

6

(a) Translate any two.

- (1) વેદાન્તેષુ યમાહુરેકપુરુષં વ્યાપ્ય સ્થિતં રોદસી
યસ્મિત્રીશ્વર ઇત્નન્યવિષ્યઃ શબ્દો યથાર્થક્ષરઃ|
અન્તર્યશ્ચ મુમુક્ષુભિર્નિયમિતપ્રાણાદિભિર્મુગ્યતે

स स्थाणुः स्थिरभक्तियोगसुलभो निः श्रेयसायास्तु वः ॥

- (2) उष्णालुः शिशिरे निषीदति तरोर्मुलालवाले शिखी
निर्मिधोपरि कर्णिकारमुकुलन्यलीयते षट्पदः ।
तप्तं वारि विहाय तीरनलिनीं कारण्डवः सेवते
क्रिडावेश्मनि चैष पज्जरशुकः कलान्तो जलं याचते ॥
- (3) अनेन कल्याणि मृणालकोमलं
व्रतेन गात्रं ग्लपयस्यकारणम् ।
प्रसादमाकांक्षति यस्त्वोत्सुकः
स किं त्वया दासजनः प्रसाघते ॥
- (4) नवजलधरः संनध्वोडयं न धत्तनिशाचरः
सुरधनुरिदं दुराकृष्टं न नाम शरासनम् ।
अयमपी पुटर्धारासारो न बाणपरंपरा
कनकनिकषस्निग्धा विधुत्प्रिया न ममोर्वशी ॥

(b) नीयेना मांथी कोष्ठपक्ष्मणे श्लोको नो अनुवाद करो.

6

(b) Translate any two.

- (1) अपि प्राज्यं राज्यं तृणमिव परित्यज्य सहसा
विलोलदवानीरं तव जननि तीरं श्रितवतम्
सुधातः स्वादीयस्सलिलभरमातृप्ति पिबतां
जनानामानंदः परिहसति निर्वाणपदवीम् ॥
- (2) अलभ्यं सौरभ्यं हरति सततं यः सुमनसां
क्षणादेव प्राणानपि विरहशस्त्रक्षतभृताम्
त्वदीयानां लीलाचलितलहरीणां व्यतिकरात्
पुनीते सोऽपि द्रागहह पवमानस्त्रिभुवनम् ॥
- (3) अनाथः स्नेहाद्रां विगलितगतिः पुण्यगतिदां
पतन्विश्वोद्धतर्त्री गदविगलितः सिद्धभिषजम् ।
सुधासिन्धुं तृष्णाकुलितहृदयो मातरमयं
शिशुः संप्राप्तसत्वामहमिह विदध्याः समुचितम् ॥
- (4) शरच्चन्द्रश्वेतां शशिशकलश्वेतालमुकुंटां
करैः कुम्भंभोजे वरभयनिरसौ च दधतीम् ।

सुधाधाराकाराभरणवासनां शुभ्रकर-
स्थितां त्वां ये धयायन्त्युदयति न तेषां परिभवः ॥

(क) नीयेना मांथी कोष्ठपक्ष्मि भे संदुर्भ समञ्जसो.

(c) Explain any two with reference to the context from following.

8

- (1) परित्रयातां परित्रयातां यः सुरपक्षपाती यस्य वाम्बरतल गतिरस्ति ।
- (2) मदनः खलु मां नियोजयति । किमत्र संप्रधार्यते ।
- (3) एष खण्डमोदकश्रीक उदितो राजा दिजातीनाम ।
- (4) अये परावृतभागधेयनां दुःखदुखानुबन्धि ।

Q.3 “विक्रमोर्वशीयम्” नाटकना संदुर्भमां काविद्यासनी प्रनाख्यावना स्पष्ट करो.

20

Explain kalidasa’s romanticism in the context of drama “विक्रमोर्वशीयम्”

अथवा/OR

“विक्रमोर्वशीयम्” ना पांयमां अंक नो कथासार आपी विवेचनात्मक मूल्यांकन करो.

Critically evaluate the fifth issue of “विक्रमोर्वशीयम्”

Q.4 स्तोत्र काव्यना लक्षणां जल्लावी गंगालहरी नुं स्तोत्र काव्य तरीके मूल्यांकन करो.

20

State the characteristics of stotra poetry and evaluate Gangalhari as poetry

अथवा/OR

जगन्नाथना ज्जवन अने समय विषे यर्या करो.

Discuss the life and times of Jagannath.

Q.5 टूंक नोथ लभो. (गमे ते भे)

Write short notes. (any two)

20

1. विक्रमोर्वशीयम् नुं शीर्षक
The title “विक्रमोर्वशीयम्”
2. प्रियानु प्रसादन व्रत
3. जगन्नाथ नी गर्वोक्तिओ
Self esteem of jagannatha
4. गंगालहरीमां शिवना स्वरूपनो महिम
Importance of shivas form in गंगालहरि

*****